

13.5.2009

Dnro 2272/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Esittelijäneuvos Raino Marttunen

MERIVARTIJA ANTOI VIRHEELLISEN KATSASTUSMÄÄRÄYKSEN

1

KANTELU

Kantelija kertoi olleensa 24.6.2007 lähdössä Helsingin Eteläsatamasta autolla Tallinnaan. Suomenlahden merivartiostoon kuuluvan Helsingin rajatarkastusosaston vanhempi merivartija oli tehnyt tällöin hänen autonsa rekisteriotteeseen merkinnän, jonka mukaan auto oli katsastettava viimeistään 10.7.2007.

Kantelija kertoi asuvansa myös Tallinnassa ja olisi tämän johdosta jäänyt sinne pitemmäksikin ajaksi. Merivartijan virkavirheenä pidettävä kirjallinen katsastusmääräys oli kantelijan mukaan aiheuttanut tarpeettoman katsastuskonttorilla käynnin Suomessa 10.7.2007 sekä myös hänen korkeaan ikäänsä nähden piinallista vaivaa.

SELVITYKSET

Kirjoituksen johdosta Rajavartiolaitoksen esikunta on hankkinut lausunnot Suomenlahden merivartiostolta ja Helsingin rajatarkastusosastolta sekä selvityksen merivartijalta. Rajavartiolaitoksen esikunta on antanut asiasta lisäksi lausunnon. Jäljennökset hankituista selvityksistä lähetetään päätöksen mukana kantelijalle tiedoksi.

Merivartija on selvityksessään kertonut opettaneensa juuri muualta tulleita komennusmiehiä samalla, kun henkilötietoja ja autojen tietoja tarkastettiin. Hän oli epähuomiossa katsonut kantelijan auton käyttöönottovuoden olleen 2002, mistä oli aiheutunut virheellinen merkintä. Merivartija on selvityksessään pyytänyt anteeksi tapahtunutta virhettä.

Myös Helsingin rajatarkastusosasto ja Suomenlahden merivartiosto ovat lausunnoissaan katsooneet, että tapauksessa oli toimittu virheellisesti. Rajatarkastusosaston mukaan merivartija oli kokenut ajoneuvoliikenteen rajatarkastaja. Koulutustilanteen johdosta merivartijan huomiokyky oli ilmeisesti alentunut, ja hän oli kirjoittanut katsastuskehotuksen virheellisesti kantelijan ajoneuvon rekisteriotteelle.

Rajavartiolaitoksen esikunnan 4.9.2007 päivätyn lausunnon mukaan tilanteessa oli suoritettu rajatarkastuksen yhteydessä ajoneuvon liikennekelpoisuuden valvontaa rajavartiolain mukaisesti. Tieliikennelain ja ajoneuvolain mukaan rajavartiomies voi muun muassa määrätä ajan, jonka puitteissa ajoneuvossa todettu puute on korjattava. Tilanteessa oli Rajavartiolaitoksen esikunnan mukaan toimittu virheellisesti kirjaamalla kantelijan ajoneuvon rekisteriotteeseen aiheeton katsastuskehotusmerkintä.

Rajavartiolaitos on tehnyt 4.9.2007 myös päätöksen, jossa se on oikeusasiamiehelle annettussa lausunnossa todetuin tavoin katsonut merivartijain menettelyn virheelliseksi. Päätöksen

mukaan virheellinen katsastuskehotusmerkintä voidaan korjata viranomaisen korjausmerkintänä jälkikäteen, mikäli kantelija toimittaa ajoneuvon rekisteriotteen merivartiostolle. Päätöksen mukaan kantelijalla on myös mahdollisuus noutaa uusi rekisteriote katsastuskonttorilta ja toimittaa siitä aiheutuva 10,20 euron suuruinen lasku Suomenlahden merivartioston maksettavaksi. Rajavartiolaitoksen esikunta on päätöksessään pahoitellut kantelijalle aiheutunutta haittaa.

Kantelija on 17.4.2009 puhelimitse ilmoittanut, ettei hän ollut joutunut hankkimaan uutta rekisteriotetta eikä käynyt korjauttamassa rekisteriotetta merivartiostossa. Kantelija on kuitenkin kertonut joutuneensa tulemaan Tallinnasta Suomeen katsastuskehotuksen johdosta suunniteltua aiemmin, mistä oli aiheutunut hänelle vaivaa ja mieliharmia. Kantelija on kertonut laati-neensa kantelun 10.7.2007 heti turhan katsastuskonttorilla käynnin jälkeen.

3

RATKAISU

Perustuslaista ja hallintolaista ilmenevä hyvän hallinnon vaatimus edellyttää, että viranomai-nen huolehtii asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä. Asioiden asianmukaisen käsittelyn vaatimukseen sisältyy yleinen huolellisuusvelvollisuus. Viranomaisen on selvitettävä sen käsiteltävänä olevat asiat riittävän perusteellisesti. Muut tehtävät eivät saa olla esteenä virkatointen huolelliselle hoitamiselle. Selvitysten mukaan merivartija on ollut kokenut ajoneu-voliikenteen rajatarkastaja. Ajoneuvon käyttöönottovuosi 2003 on ollut rekisteriotteesta helpos-ti todettavissa.

Kysymyksessä olevassa tapauksessa kaikki osapuolet ovat myöntäneet selkeän virheen ta-pahtuneen. Katsastusmääräyksen antamiselle ei ole ollut laillisia perusteita. Liikenteessä käy-tettävien ajoneuvojen liikennekelpoisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1245/2002) 3 §:n mukaan henkilöauto on esitettävä määräaikaikatsastukseen ensimmäisen kerran kol-men vuoden ja toisen kerran viiden vuoden kuluttua ajoneuvon käyttöönottopäivästä. Vuosi 2007 on ollut kantelijan vuonna 2003 käyttöön otetulle autolle niin sanottu vapaavuosi.

Rajavartiolaitoksen esikunnan mukaan virhe on ollut korjattavissa jälkikäteen. Vahinko oli kan-telun laatimishetkellä kuitenkin jo tapahtunut, kun kantelija oli laittoman katsastuskehotuksen johdosta joutunut tulemaan Suomeen. Tämä on aiheuttanut hänelle huomattavaa haittaa ja mahdollisesti myös ylimääräisiä kustannuksia. Rekisteriotteeseen tehdyn merkinnän korjaa-misella ei enää tässä vaiheessa ole ollut merkitystä.

4

TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan vanhemmalle merivartijalle huomautuksen vastaisen varalle hänen edellä selostetusta lainvastaisesta me-nettelystään. Tässä tarkoituksessa lähetän jäljennöksen päätöksestäni merivartijalle. Samalla esitän Rajavartiolaitoksen esikunnan harkittavaksi, tulisiko merivartijan menettelystä aiheutunut haitta jollakin tavoin hyvittää kantelijalle. Pyydän Rajavartiolaitoksen esikuntaa ilmoitta-maan minulle asiasta syyskuun 2009 loppuun mennessä.

Muihin toimenpiteisiin kirjoitus ei ole antanut minulle aiheutta. Kantelun liite palautetaan kanteli-jalle päätöksen mukana.